

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO (LETO) XXVI. (20)

No. (števil.) 20

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

18. maja 1967

Cerkvena oblast in slovenski verniki

(Od našega dopisnika iz Gorice)

Med mnogimi komponentami narodnega in javnega življenja slovenske manjšine na Goriškem in sploh v zamejstvu ni najmanj važen položaj na verskem področju. Tu ne mislim posebej udejstvovanja v verskem življenju ali delovanje verskih organizacij zamejskih Slovencev. Predvsem nas tu lahko zanima stanje na verskem oz. cerkvenem področju v kolikor je to vezano na odnose s cerkveno oblastjo in na vpliv, ki ga le-ta zavzema v javnem življenju.

Slovenci na Primorskem smo razdeljeni v cerkvenem oziru na tri področja: nadškofiji v Gorici in Vidmu ter škofiji v Trstu. Pri vsem tem seveda naletimo na različno zadržanje tudi s strani cerkvene hierarhiije, ki je zlasti v preteklosti bila precej vezana na ravnanje vladne oblasti in je seveda to imelo za slovensko skupnost negativne posledice. Dandanes pa so se tudi v tem oziru pogoji spremenili. Nova politična stvarnost, koncilski duh, dialog, vse to počasi spreminja že preostale zakoreninjene sledove nacionalistične preteklosti. Žal pa ne povsod. Tako npr. sorazmerno še ni povoljno stanje za slovensko versko življenje v Benetški Sloveniji. Izgleda, da videmska kurija še ni našla pravih prijemov za rešitev vseh bistvenih vprašanj v resnično ekumenskem duhu. Videmski nadškof Zaffonato sicer rad vabi na predavanja jugoslovanske škofo (kardinal Seper, nadškof Pogačnik), toda za pravo zblizanje na verskem — kar kaže na političnem področju — je treba najprej urediti položaj v okviru lastnih meja in možnosti ter pokazati popolno dobro voljo za krščansko sožitje z verniki druge narodnosti.

Drugače je seveda konkretno stanje v Gorici in Trstu, pač zavoljo celotne manjšinske problematike in zadetnega političnega položaja. Tako je tržaški nadškof prvi imenoval škofjskega vikarja za slovenske vernike po koncilskih navodilih za narodnostno mešana ozemlja. Goriška nadškofija pa je v zadnjih letih večkrat menjala svojega nadpastirja, zato bo morda bolj zanimivo izslediti nekaj značilnosti zadnjih let. Po smrti nadškofa Margottija je prevzel vodstvo nadškofije msgr. Ambrosi, ki je pripadal kapucinskemu redu. Po rodu je bil Slovenec iz Trsta, pa je že v zgodnji mladosti zapustil domačo tla in odtlej živel v kapucinskem redu v italijanskem okolju. Pod njegovim škofovanjem so se pripravljala tla za novo vzdušje, kar pa je bilo tudi posledica splošnega preobrata v političnem gledanju večine na manjšino. Seveda tudi pod njegovim vodstvom škofije nismo dobili Slovencev še posebej v organizacijskem pogledu, vedno vsega razumevanja. Spomniti pa hočemo na pogumne besede, ki jih je škof Ambrosi izrekel v govoru ob otvoritvi katoliškega doma, ko je nedvoumno javno priznal pravice slovenske skupnosti za popolno enakopravnost in priznanje. Ob isti priliki je tudi takratni goriški prefekt Nibri dal pomembne izjave o enakopravnosti in medsebojnem spoštovanju.

Nato je zasedel goriško nadškofjsko stolico (kjer je ostal vse do letos) msgr. Pangrazio, ki je sedaj tudi tajnik italijanskih škofovskih konferenc. Prišel je iz delavskega okolja kot škof v industrijskem mestu Livorno. Zato je bil gotovo težak prehod v novo narodnostno mešano in obsejno nadškofijo, kjer so problemi vse drugačni in zapleteni tako različno od katerokoli škofije v notranjosti Italije. Gorica je imela vedno do nadškofa Margottija vladike, ki so vsaj dobro obvladali slovenski jezik, če že niso bili sami slovenskega rodu. Zato so slovenski verniki sedaj zelo občutljivi in kritični tudi do svojih nadpastirjev in si želijo, da bi le-ti našli čim več razumevanja za njihove posebne probleme in potrebe. Med škofovanjem nadškofa Pangrazia je začel tudi problem slovenske župnije v mestu. To naj bi bila personalna župnija, ki bi objemala vse slovenske vernike ne glede na teritorialno pripadnost posameznim župni-

PAPEŽ PAVEL VI. V FATIMI

Ves svobodni svet je minuli teden prisostvoval slovesnosti proslave 50-letnice Marijinega prikazovanja v Fatimi. Papež Pavel VI. je iz Rima odletel v Fatimo v soboto 13. t.m., kjer je imel slovesno sv. mašo in slavnostni govor ter se je še isti dan vrnil z letalom v Rim.

V Fatimi se je zbralo nad en milijon vernikov in turistov. Deževalo je več dni zaporedoma, toda ljudje so kljub slabemu vremenu vztrajali na prostem, pod zasilnimi šotori ali samo z dežniki, da so mogli prisostvovati sprejemu poglavarja katoliške Cerkve, ki se je prišel pokloniti Materi božji. Na slavnost so pripeljali tudi na stotine bolnikov, ki so prosili Marijo za pomoč in zdravlje. Kljub velikanski množici ljudstva ni v dneh zbiranja in med slovesnostmi bilo nobenih incidentov.

Med poletom iz Rima do španskega zračnega prostora so papeževo letalo, ki ga je dala za to priliko na razpolago portugalska letalska družba, spremljala italijanska vojaška letala, čez Španijo španska, nad špansko-portugalsko mejo pa so ga pričakovala portugalska vojaška letala. Med poletom čez Madrid je Pavel VI. sporočil gralu Francu pozdrave.

Na letališču pri Fatimi so Pavla VI. sprejeli portugalski državni predsednik Thomaz, predsednik vlade Salazar in drugi odličniki. V Fatimi je imel Pavel VI. govor, v katerem je med drugim dejal:

„Veste, kakšni so naši molitveni nameni, zaradi katerih smo prišli v Fatimo. Prvi namen je Cerkve: ena, sveta, katoliška in apostolska Cerkve. Hočemo moliti za njen notranji mir. Drugi namen našega romanja napolnjuje naše srce: svet, mir v svetu. Veste, da se svet nahaja v dobri veliki spremembi

vsled svojega velikega napredka v poznavanju in zavojevanju bogastev zemlje in vesolja. Toda veste in vidite, da svet ni srečen; svet ni miren; in največji vzrok te vaše zaskrbljenosti je težava v sožitju, težava v dosegu miru. Vse stremi za bratstvom in enotnostjo; toda, nasprotno, v globinah človeštva obstojajo še vedno silni in neprestani konflikti. Vsled dveh glavnih razlogov je položaj človeštva težak: na eni strani je polno smrtonosnega orožja; na drugi pa nima dovolj moralnega napredka, napredka, kakor ga je doseglo na znanstvenem in tehničnem polju... Zato je sedaj svet v nevarnosti in zato smo prišli pred vnožje Kraljice miru, da jo prosimo za dar, ki ga more dati samo Bog: dar miru. Kajti mir je božji dar. Toda ni vedno samo čudežni dar, temveč dar, ki je odvisen tudi od ljudi. Zato se v svoji prošnji, ki smo jo najprej dvignili v nebo, obračamo tudi na ljudi vsega sveta: Ljudje, bodite dobri! Skrbite za dobrobit vsega sveta! Ljudje, ne kužite načrtov uničevanja in smrti, revolucij in stisk! Kužite načrte sodelovanja in solidarnosti! Ljudje, mislite na resnost in veličino tega trenutka, ki je lahko odločilen za zgodovino te in bodočih generacij ter se začnite spet približevati drug drugemu z idejo o zgraditvi novega sveta!“

Pavel VI. se je nekaj minut razgovarjal s sestro Lucijo, eno od otrok, ki so pred petdesetimi leti videli Marijo. Pavlu VI. so se orosile oči, ko je sestra Lucija pred njim padla na kolena, pa jo je on dvignil in z njo izmenjal nekaj besed.

Pavel VI. je maševal v portugalski župniji. Kljub deževnemu vremenu tudi na sam dan slovesnosti, je enkrat skozi oblake posijalo sonce in osvetlilo Marijino cerkev.

Mednarodni komunisti v bolivijski gverili

Komunistična gverila v Boliviji je tudi pretekli teden bila središče zanimanja južnoameriških vlad, poleg bolivijske predvsem čilske, argentinske, paraguajske in brazilske.

Bolivijska vojska je imela več spopadov s partizani ter so na obeh straneh utrpeli izgube. Ena od partizanskih skupin je napadla neko posestvo v jugovzhodnem delu države in ga izropala živil in živine. Ugotavljajo, da se partizani nahajajo v težkem položaju, ker bolivijska vojska vedno bolj ozi obkoljevalni obroč okoli gverilcev.

Medtem so bolivijske oblasti pripeljale tri ulete vodilne komunistične veljake v La Paz, kjer pripravljajo vojaško sodišče zoper te mednarodne partije. Za Francoza Debraya je svetovni komunistem dvignil plaz intervencij po vsem svetu, s čemer je dokazal, da je on najvažnejša oseba v njegovih zavojevalnih načrtih v lat. Ameriki. Barrientos je v zvezi z intervencijami izjavil, naj bi se Debray boril za rezeve, ker je tak idealist, kakor trdijo, v Franciji. Barrientos bi tudi rad vedel, kaj bi napravili Francozi, če bi kak Bolivijec vodil gverilo v Franciji.

Bolivijske žene in matere so poslale gralu Barrientosu spomenico, v kateri

zahtevajo smrtno kazen za Debraya. V La Paz je priletela Debrayeva mati iz Francije, da bi prosila milost za svojega sina.

V Čilu so oblasti na žilsko-bolivijski meji ujele bolivijskega levičarskega vodjo Lechina, ki se je hotel prethotapiti čez mejo s ponarejenim argentinskim potnim listom. Lechin je nato zaprosil za politični azil, toda čilska vlada mu ga ni dala, pač pa ukaz, da mora iz države oditi v 45 dneh. Katoliška univerza v Santiagu pa je šla na drugi strani tako daleč, da je Lechinu na svojem televizijskem kanalu 13 dala prostor, da je čilencem razlagal svoje prevratne namene proti Barrientosovemu režimu. Lechin je na televiziji trdil, da bolivijski partizani niso komunisti („in tudi ne katoličani“, je pripomnil), ampak da so „izraz upora zatiranega naroda“. Trdil je nadalje, da bo šel v Bolivijo in organiziral Narodno fronto, s katero namerava zrušiti Barrientosa, nakar da bo „vrnil bolivijskemu narodu svobodo, utrdil suverenost in pospešil gospodarski in socialni razvoj.“

Gral Barrientos je medtem odpotoval na konferenco s paraguajskim pred-

sednikom gralom. Stroessnerjem v Asunción, kateri je imel pred tem že sestanek z brazilskim predsednikom. Napovedan je tudi sestanek med Barrientosom in gralom. Onganía v bližnji bodočnosti. Vse te konference imajo namen organizirati skupno nastopanje proti partizanom na področju Rio de la Plate.

V Venezueli pa so ujeli kubanske vojaške častnike, ki so se izkrcali na venezuelski obali naravnost s Kube.

I Z T E D N A V T E D E N

Brazilski frančiškanski pater Konstantin Koser je bil izbran v frančiškanskem samostanu v Assisiju v Italiji za novega generala frančiškanskega reda kot naslednik Avgušтина Speinskega, ki je bil imenovan za apostolskega delegata v Jeruzalemu.

Zakiz Husain je bil izvoljen za novega predsednika Indije. Je prvi indijski predsednik muslimanske vere ter vnet zagovornik mirnega in prijateljskega sožitja med Indijo in Pakistanom.

Ameriška vesoljska ladja Orbiter IV, ki kroži okoli Lune ter od prejšnjega četrtka naprej fotografira njeno površino, je svetu odkrila veliko novost. S svojim fotografskim aparatom je ugotovila, da je na površini Lune na področju južnega tečaja tega satelita Zemlja 320 km dolgo in 16 km široko brezno.

V Franciji so imeli 17. t. m. splošno stavko. Proglasile so jo vse tri sindikalne zveze: krščanska, socialistična in komunistična kot protest proti gospodarski politiki De Gaullove vlade, ki bi rada z dekreti in brez sodelovanja parlamenta za dobo šestih mesecev reševala gospodarska in socialna vprašanja.

Vojni mornarici ZDA in Južne Koreje sta imeli pred dnevi pomorske vaje v Japonskem morju. Pred začetkom teh vaj so sovjetski rušilec dva dni izizivalno zasledovali ameriške vojne ladje. Eden od njih je prišel celo tako blizu ameriški rušilec „Walker“, da ga je ob boku oplazil. Večje škode ni bilo. Zaradi tega izizivalnega

Kraj izkrcanja je bil komaj nekaj nad 100 km zahodno od Caracasa. Oblasti so obenem z ujetniki zajele veliko količino orožja in drugega materiala, ki ga je Castro poslal za venezuelske partizane. Venezuelski predsednik Leoni je poslal protestno noto v Medameriško organizacijo ter pripravila spomenico, v kateri bo zahteval sklicanje konference zunanjih ministrov OEA za nov, odločen nastop proti Castrovi Kubi.

sovjetskega incidenta je ameriška vlada vložila protest pri sovjetski vladi, ta pa pri ameriški.

Na izraelski narodni praznik je egiptovski samodržec Naser odredil pripravno stanje ter poslal na egiptovsko-izraelsko mejo močne oddelke vojske s topništvom in motoriziranimi enotami.

V Grčiji je kralj Konstantin potrdil imenovanje 62 letnega dvorskega duhovnika Jeroma Kotsonisa za novega patriarha grške pravoslavne cerkve. Ker je grška pravoslavna cerkev narodna cerkev ter je zato tesno povezana z državno upravo, ima vlada tudi močan vpliv na določanje cerkvenih dostojanstvenikov. Prejšnji patriarh je z nekaterimi škofi tudi aktivno posegal v politično življenje na strani opozicionalcev, zato ga je sedanja vlada odstavila. Vlada je namreč ob svojem nastopu napovedala, da bo napravila red tudi v cerkvi in med škofi.

Nova grška vlada je odpovedala dogovor o obmejnem prometu, ki ga je leta 1959 podpisala s Titovo vlado. Kot utemeljitev navaja, da ne želi, da bi še naprej prihajali jugoslovanski komunisti vohunit v Grčijo.

Jugoslov. parlament je v sredo 17. t. m. za nadaljnja štiri leta izvolil Tita za predsednika kom. Jugoslavije. Tito, ki bo konec maja star 75 let, je predsednik Jugoslavije že 22 let. Titov parlament sploh ne more drugače kakor vedno izvoliti Tita za predsednika Jugoslavije za vsako novo dolo, ker je v sedanji ustavi določeno, da je Tito dosmrtni predsednik Jugoslavije.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Japonski prestolonasledniški par, princ Akihito in princesa Mičiko, je od ponedeljka 15. t. m. na enotedenski obisk v Argentini. Ob prihodu je gosta japonske vladarske hiše sprejel predsednik gral Juan Carlos Onganía z ostalimi odličnimi civilnimi in vojaškimi osebnostmi. V času njunega obiska bo njima na čast več pogostitev sprejeli. Iz Buenos Airesa bosta visoka gosta odpotovala v ponedeljek 22. t. m. v brazilsko prestolnico Brasilia.

Rihard Nixon, ameriški podpredsednik v Eisenhowerjevi vladi in verjetni predsedniški kandidat republikanske stranke za volitve prihodnje leto, je bil med svojim dvodnevnim obiskom v Argentini prejšnji teden sprejet tudi pri predsedniku republike gralu. Onganiji. Na tiskovni konferenci je časnikaarjem o svojem sprejemu pri njem povedal, da je argent. predsednik nanj napravil najlepši vtis, da je to mož, ki si je na delu nalogo, da državo uredi. Pri tem delu ne išče nobenih svojih koristi, ampak samo blaginjo svojega ljudstva in države. Da je demokrat in da se je osebno prepričal, da je pod vlado grala, Onganije v Argentini svoboda tiska. Glede nadaljnega političnega razvoja v državi, je Nixon izjavil časnikaarjem, da si gral. Onganía ni določil termina za povrnitev na civilno vlado. „Toda nimam niti najmanjšega dvoma,“ je nadaljeval dobesedno svojo izjavo, „da bo tako Onganía, kakor njegovi sodelavci za režim volitev, kakor hitro bodo čutili, da je to potrebno. Moj vtis pa je, da se to ne bo zgodilo v doglednem času in da bo preteklo še precej časa, predno bo do tega prišlo.“ Po mnenju Nixona se ne bo zgodilo kmalu, da bi bil obnovljen parlamentarni režim.

Na vprašanje časnikaarjev, če se bo to zgodilo v štirih, petih ali šestih letih, jim je biv. ameriški podpredsednik svetoval, naj se obrnejo na svojo vlado.

Prof. Blas González drž. tajnik v predsedstvu vlade, je na večerji s časnikaarji izjavil, da vlada argent. revolucije z vso vnamo varuje tiskovno svobodo. Zato so v listih tudi objavljena poročila o vseh dogodkih tako, kakor žele listi sami in ne kakor bi to narahala vlada. Sedanja vlada tudi nikdar ni pomišljala na izdaje novega zakona o tisku.

Min. za gospodarstvo dr. Krieger Vasena je prejšnji četrtek, 11. t. m., pozval privatne podjetnike, naj bi skupno z vlado sodelovali v pobijanju inflacije z naslednjim programom: 1. Sedanje plače naj ostanejo nespremenjene za šest mesecev. Zvišanje plač je dovoljeno samo po določilih zakona št. 17224, t. j. če ga spremlja istočasno povečanje proizvodnje, in če zvišanje plač ne vpliva na zvišanje cen življenjskim potrebščinam. Vsako nameravano povišanje plač je treba 15 dni poprej sporočiti drž. tajništvu za industrijo in trgovino. Pozivu min. za gospodarstvo se je odzvalo nad 80 velikih industrijskih in gospodarskih podjetij.

V Argentini so te dni prave vremenske anomalije. V soboto, 13. maja, je bila nad Buenos Airesom tako gosta megla, da so morali v dopoldanskih urah zapreti za ves promet pristanišče ter letališče v sami prestolnici, kakor tudi na Elzeizi. Temperatura se je v popoldanskih urah sukala med 20 in 30 stopinj. V prov. Río Negro so pa imeli tako silen vihar, da je v bližini postaje Ingeniero Jacobacci prevrnil deset vagonov osebnega vlaka. Pri tem je nastal požar v jedilnem vagonu, ki je poleg tega vagona uničil še tri druge. Človeških žrtev ni bilo.

V Buenos Aires je prišel na obisk k Hrvatim predsednik Hrvatske kmetijske stranke dr. Juraj Krnjević, ki živi v Londonu.

ZENA IN NJEN SVET

Anica Kraljeva

Ona mu izkazuje dobro in ni ničesar hudega

(Knjiga pregovorov)

Mož je različen od žene, zato je ona dolžna, da se o tem pravočasno pouči. To dolžnost imata oba.

Osrečiti joža je zakonska dolžnost žene. Skrbeti mora, da ugotovi njegovim globokim željam. Potrudi naj se, da se oba duševno razvijata in stremita h krščanskim idealom, da si pomagata bogatiti svoje naravne talente, in si ljubeče popravljata napake.

Žena je po svoji naravi zelo občutljiva, se predaja emotivnim vtisom, dostikrat čez mero. Zato je dobro, da posluša trezne in mirne nasvete moža, ki gleda na dogodke, bodisi vesele ali žalostne, bolj trezno, stvarno.

Prav zaradi naravne razlike se žena s težavo prilagodi resnici, da je možu poklic najvažnejši. Skoraj mu zameri, da ga to bolj prevzame kakor družinsko življenje. Pametna žena bo to dejstvo skušala razumeti in sprejeti. Z razumevanjem se bo veselila njegovih uspehov, ga bodrila v trudu zanje. Odvajala ga bo pa tudi od nepravilnega, nepoštenega ravnanja pri zaslužku in podobno. Njeno zanimanje mora temeljiti v resnični globoki ljubezni do njega in ne samo v golem razumu.

Tako ravna žena, ki moža spoštuje. Spoštovanje mu izkaže tudi, ko mu pusti besedo odločitve v družinskih vprašanjih.

S spoštovanjem govori o njem pred svojci in pred tujci.

Zgodi se v novem zakonu, da žena odkrije na možu napake, ki jih prej ni videla, n. pr.: da je slabč, da ni nadarjen, da je gospodovalec. V takem slučaju so očitki škodljivi obema. Modra žena mu bo skušala obzirno pomagati. Ljubezen ji bo v tem trudu v veliko pomoč. Vse bi pa pokvarila, če bi na glas, morda še pred drugimi, govorila o moževih pomanjkljivostih, morda celo posmehljivo, ali pa kot žrtev.

Mož na splošno ne mara kritike.

Pozna ura je že. „Moj Bog, kje si bil tako dolgo? Večerja je že mrzla. Jaz bi že davno spala, ko sem tako utrujena. Pazi na parket! Saj sem se danes dovolj trudila z njim!“

Mož v zadregi. Ves popoldne si je želel domov, pa je moral še nujno nekam stopiti, ali je po tolikih letih srečal prijateja in sta se zaklepetala, kar je naravno — doma pa taka ploha! Če se bo to ponavljalo, draga mlada žena, boš imela doma pohlevnega moža v copatah, ali pa moža, ki si bo rad sam pogrel mrzlo večerjo. Izberi, draga go-drnjačka!

Vrnitev moža od celodnevnega dela zasluzi vesel obraz, mirno in prijazno besedo. Tukaj spada nasvet: Nikar ne nasuj vse neprijetnosti dneva nanj, ko vstopa truden v hišo. Iste neprijetnosti bodo po večerji povedane mirno, manj grenke.

Ženina skrb za hišo je danes večkrat pretirana. Nevarno je, da se spremeni v tekmo s sosedo ali prijatelji. Oprema in okras doma je zadeva obeh. Ni prav, da žena uveljavlja svoj okus, katerega mož ne odobrava, ali obratno. Tudi dom mora odsevati harmonijo dveh osebnosti. Tak dom, čeprav preprost, ima svojo toplino.

V lep in prijeten dom, spada tudi čedna in prijetna žena. Zanimarjena žena ni nikomur všeč, posebno ne možu, ki je bil vajen v dekletu videti vse nekaj drugega. „Zdaj sva že poročena, kdo ima pa čas se natičkati. Saj moj mož me pozna in nič ne gleda na to.“ Pa še kako gleda! Nobenemu možu ni vseeno, kakšna je njegova žena. Čedna žena mu je v veselje in ponos. Če pa ve, da se zanj posebno lepo napravi, mu bo v poklon, ki ga bo znal ceniti.

Zgodi se, da se zakonca o istem vprašanju ne moreta sporazumeti. Žena vsa nesrečna toži: „Me ne razume, nič mu ni mar, da jaz tako trpim zaradi tega!“

To so slučaji v katerih se močno pokaže razlika med ženskim in moškim gledanjem na isto stvar. Ona čustveno vsa vznemirjena, on pa miren, razumski, zato logičen. Kaj storiti? Mirno se morata pogovoriti, upoštevati medsebojne razlike, on bo upošteval njeno kipečo čustvovanje, ona bo sprejela njegove mirne in logične sklepe, pa se bosta slednjič znašla in vse bo zopet prav. Ljubezen je potrpežljiva, vse razume...

Gobeždava in jezična žena je kakor trobenta, ki izživa na odgovor (Knjiga pregovorov).

„No, jaz mu že ne bom vedno ponižno molčala. Vse sem mu povedala, kar mu gre. Pa kajlo je bil tiho, niti ni znil!“ Seveda, saj ti v besedah ne more biti kos!

A molk je nevarna zadeva, velikokrat hujši, kakor kľofuta. Gre globlje in traja tudi vse življenje.

Ali pa: „Tako sva se skregala, da se je vse treslo. Vse sem mu povedala, dokler ni udaril s pestjo po mizi.“

Pazi neprevidna žena! Počena vaza, tudi dragocena, zgubi na vrednosti, nihče je ne more več zaceliti.

Kar v jezi preveč poveč, lahko odpre v možu nezaceljivo rano.

Družina je celota zase. O njej odločata le mož pa žena. Drugi, četudi starši obeh, lahko samo svetujejo.

Rahločutna žena bo notranje intimno življenje svoje družine skrbno čuvala zase.

Človeka kar zaboli, ko sliši včasih lahkomišelnost ženo pripovedovati družinske dogodljaje, včasih celo intimnega značaja, prijateljicam ali sosedam. Ubogi mož!

Psihologi trdijo, da največ ločitev zakonov mastane zaradi nepravilnega

pojmovanja zakonske telesne združitve. Mož in žena sta dolžna se o tem pravočasno poučiti. Medsebojna združitve je povišana v zakrament in je simbol duševne enote. „Kjer ta enota živi,“ pravi Trstenjak, „pomeni oživljajočo čudež, ki v njem vse drugo dobiva luč in toplino.“

Dobra krščanska žena dviga vsa dejanja v skupnem življenju na visoko raven duhovnosti. Skladi, da je njen dom tudi žarišče ljubezni do bližnjega. Dolžnost te ljubezni gre daleč čez družinski prag.

Sklep dneva — sklenjene roke obeh v skupni molitvi. Zahvala in prošnja. Pogled nazaj in v bodočnost.

Skupna molitev — prelepa navada, ki je večkrat rešiteljica iz medsebojnih nesoglasij in pravi balzam za mirno vest.

Nova komunistična volivna komedija

Predsednik skupščine SR Slovenije Ivan Maček je na 9. maj sklical sejo vseh zborov. Na dnevnem redu: razsedanja je bila verifikacija mandatov, „slovesna izjava“, novih poslancev, ki so jo komunisti uvedli namesto pri-sege, volitev predsednikov posameznih zborov ter njihovih stalnih odborov in komisij. Na seji republiškega zbora je bila na dnevnem redu volitev predsednika in članov izvršnega odbora, na skupnem zasedanju vseh zborov pa volitev predsednika in podpredsednika skupščine SR Slovenije ter določitev članov v delegaciji SR Slovenije za zvezni zbor — t. j. za zbor narodov.

Volitve, t. j. delna obnova republiških parlamentov in zvezne skupščine so bile v aprilu. Pripravila sta jih Zveza komunistov in Soc. zveza delovnega ljudstva. Zanje ljudje niso kazali posebnega zanimanja, zlasti ne potem, ko so komunisti tudi s temi volitvami dokazali, da so njihova zatrevanja o svobodi samo besede, ki jih dejanja ne potrjujejo. Komunisti so namreč v začetku objavili, da ljudje lahko določajo kandidate po svoji lastni izbiri. Ko so ponekod tako napravili, in so predlagali za kandidate ljudi, ki partiji niso bili po godu, so partiji objavili celo vrsto pogojev, ki naj jih imajo novi poslanci, da bi lahko izpolnjevali svoje obveznosti. Zato je partija krepko vodila svo volivno akcijo v ozadju in je volitve pripravila tako, da so izpadle, kakor je bilo zamišljeno.

Za volitve je bila postavljena samo ena lista, kakor se to dogaja povsod pod komunističnimi diktaturami. Udeležba volilcev je bila tako visoka, kakor jo lahko določijo samo kom. diktature. Tako je n. pr. pri volitvah v zore delovnih skupnosti občinskih skupščin bila v vseh važnejših slovenskih mestih nad 90%. Nič manjša ni bila dne 23. aprila, ko so volili v Sloveniji 5 poslancev za zvezni parlament. 60 poslancev republiškega zbora skupščine SRS (pripustili so 87 kandidatov) in 967 odbornikov občinskih zborov. Tu so izmed svojih ljudi določili 2026 kandi-

Svet je bil in bo do konca njiva, na kateri plenica in ljulka pomešana rasteta.

Ljudje naredijo čase boljše ali slabše; ljudje, ki imajo svobodno voljo in so torej za stanje časovnih razmer odgovorni. Današnji časi bodo spremenjeni v boljše, ako bo vedno več takih ljudi, ki navzlic nasprotnemu vplivu okolice dosledno in zvesto žive po duhu evangelija. Ni namreč nobene druge miselnosti, filozofije, ki bi mogla spremeniti časovno podobo tako popolnoma na bolje, kakor Kristusov nauk.

Pri zleh slutnjah velja: Trdno se držati resničnih in pravih načel. S te skale nas noben tok ne sme potegniti v svoje temno vodovje. Zato je treba silne moči in železne volje.

Ako smo nekateri v bolj mirnih in udobnih razmerah, ne smemo pozabiti, da so mnogi naši rojaki in bratje po veri v težkih borbah. In če je v kraljestvu božjem kje na kaki meji težka borba v teku, se kristjani nikjer ne smejo vdajati udobnosti in lenivosti.

Škof Gregorij Rožman, Zbornik Svobodne Slovenije 1956

Nova komunistična volivna komedija

datov. Razen tega so bile 23. aprila tudi volitve 165 odbornikov zborov delovnih skupnosti občinskih skupščin.

Komunistom je bilo mnogo na tem, da bi s temi volitvami znova nasuli demokratskemu svetu peska v oči s svojimi trditvami o „stalnem demokratiziranjju političnega življenja“. Zato so zlasti inozemske časnikarje opozarjali na večje število kandidatov za občinske odborneke, kar je bil dobro premišljen komunistični politični manevar, da so volivno kampanjo kanalizirali in omejili zgolj na krajevne občinske in vaskne zadeve. Za inozemske časnikarje so dobro pripravili tudi več volivnih zborovanj v Srbiji, Vojvodini in na Hrvatskem, na katerih je vse potekalo tako, kakor so pripravili partijski odbori, da je vzbujalo videz svobodnega političnega zborovanja in demokratičnosti. Marsikateri inozemski časnikar je nasledel tem političnim trikom, da je potem poročal v svojem listu kot n. pr.

Pokopani ideali

Sredi aprila so po vsej Sloveniji praznovale tridesetletnico ustanovitve komunistične partije Slovenije. Komunisti, ki so prej dolgo vrsto let igrali na internacionalistično karto in se navduševali za borbo skupaj z mednarodnim proletariatom, so leta 1937 prešli na nacionalistično taktiko, osnovali v času zasedbe Osvobodilno fronto in s pomočjo gesla borbe zoper okupatorja izvedli svojo socialno revolucijo.

Nekateri od ustanoviteljev partije ne živijo več, nekateri so dosegli najvišja mesta v sedanjih ureditvah države in se jim dobro, zelo dobro godi. Nekateri so se zagrenjeni in razočarani umaknili v ozadje. Sem ter tja se celo komu utrne misel, da je bilo v boju več idealizma kot ga je zdaj, ko so na oblasti.

Včasih so se borili proti opuščenju delavcev in za brezposelnost krivili brezdušni kapitalizem; sedaj v imenu reforme isto sami počno. Včasih so govorili, da bo pod socializmom kruha za vse, zdaj pospešujejo odhajanje delav-

dopisnik Observerja, da se je pri „volitvah prvič zgodilo, da kandidator niso postavili partijski odbori in tajništva za zaprtimi vrati“ ter da na volivnih zborovanjih v Srbiji, Vojvodini in na Hrvatskem „ni bilo milice in ne partijskih tajnikov“.

O komunističnih volitvah aprila meseca je ljubljansko „Delo“ z dne 24. aprila zapisalo, da je bilo pri njih „slovesno in delovno vzdušje“ ter da je bilo ta dan „po vsej državi praznično razpoloženje“. Beograjski dopisnik pa je temu listu sporočil istega dne, „da se je na volitve posebno slovesno pripravilo podeželje in da se je tako tudi tokrat marsikje dan volitev spremenil v narodni praznik z veseljem, s pesmijo in plesom“.

Kdor pozna razpoloženje ljudstva do sedanjega protinarnodnega komunističnega diktatorskega režima v Sloveniji, na Hrvatskem in v Srbiji, ve, da na dan volitev ni bilo tako, kot pravi Delo, ker so bile tudi te volitve samo nova komunistična volivna farsa.

cev na tuje. Včasih so kazali na kmečko revščino in zanjo krivili veleposestniške kroge ter brezbrizne državne oblasti. Zdaj se jeze, ko televizija pokaže starko na kmetih, ki leži na tleh, ker postelje ne premore. Včasih so se puritansko zgražali nad meščansko razvratnostjo zdaj se naslajajo v barjih širom po Sloveniji nad „integralnimi striptizi“, nad slačenjem žensk pred gledalci z izbuljenimi očmi. Včasih so alkoholizem in pojave zločinstva med mladino pripisovali pokvarjenosti kapitalistične družbe. Zdaj pijana in podivjana mladina, vzgojena v socializmu in po socialističnih metodah, pobija miličnike, varuhe reda.

Tridesetletnica partije nudi slovenskim komunistom prav za letošnji maj več kot dovolj motivov za žalno svečanost ob pokopanih idealih. Vsa Slovenija bi morala izobesiti zastave na pol droga. Bila je namreč žalostno izdana in podlo prevarana. (Kat. Glas)

Slovenska mladina odkriva svoj pravi obraz

Ljubljanski list Tedenska tribuna je napravil anketo. Dijakom in dijakinjam na Poljanah v Ljubljani od 17—19 let je poslal vprašanje „Kateri so problemi vaše mladosti“. Anketiranci so nanj iskreno in odkrito odgovorili. Zato so njihovi odgovori zanimivi ter nam odkrivajo nepotrebno podobo in mišljenje slovenske mladine pod komunističnim režimom.

V naslednjem objavljamo nekaj najzanimivejših odgovorov.

Razvoj materialnih dobrin je postal človeka tako visoko, da se mu skoraj ni treba boriti za vsakdanji razvoj. Mladina ima danes vse, povsod so ji odprta vrata, ima dostop do vsega... Da se pojavijo med mladino najrazličnejša stradanja, od huliganstva do beatništva... za vse to je kriva družba. Nihče prav ne razume mladine in vsi ob različnih prestopkih in izgredivih mečejo mladino v en koš. Mar se niso, tudi pred vojno pojavili med mladino „prestopniki“... Mogoče je res, da se kaže danes vse to v večji meri, ker so pač avtomobili, ki se jih da ukrasti, ker imajo dekleta prav toliko svobode kot fantje, včasih še več in se jim lahko marsikaj zgodi, ampak zopet je največji krivec za to družba.

*

Zakaj nas imenujete huligane, no pa nismo, vsaj vsi ne. Zgrabite huligane, nas pa pustite v miru... Zakaj bi te bilo strah iti ponoči domov po samotnih potih pred nasilneži... Kje je ljudska milica, ki sicer na razsvetljenih krajih ustavlja vsakega dolgolasa...

Pogosto skušam najti kako zanimivost v šolskih plesih, nekaj, kar bi me razveselilo, razvedrilo. Vsakokrat pa pridem do istega zaključka: plesi so moreči in dolgočasni, mladina se zabava na tak način, ki se meni zdi malo zabaven. Včasih se sprašujemo, zakaj se fant, s katerim se prvič srečaš na plesu, takoj hoče približati in te poljubovati. Nekatera dekleta smatrajo take odnose za normalne in prijetne, mene pa, če tako lahko rečem, poplazujejo. Tudi se mi ne zdi posebno prijetno cele popoldneve presedeti v sobi pred gramofonom in navijati plošče Beatlov itd... Kadar se gremo smučati ali kopat, govore moje kolegice in kolegi predvsem o beat glasbi, modi, filmu. Skoraj nikoli ne pride do veselega, duhovitega trenutka, ko bi se vsi smejali kakšni šali. Šale so postale zelo neslane. Zato se zelo težko vključim v to novo družbo.

*

Ne ukvarjam se dosti z vprašanjem zabave, ki jo toliko zasledimo v raznih mladinskih časopisih. Če živim v mestu, kot je Ljubljana, najdeš lahko dosti za-

bave, le če hočeš in znati se moraš seveda. Mislim, da je današnja mladina skupaj z menoj vred preveč lena in večina vsega presita... Vidim potomce staršev, ki so kaki visoki funkcionarji ali direktorji, in jim ne gre ponavadi nič drugega po glavi kot neumnosti.

*

Glede zabave se ne morem pritožiti. Vendar so izgredivi plesih tisti, ki silijo starše, da svojih otrok ne pustijo na ples. V mislih imam ples v študentovskem naselju ali koncerte v halu Tivoli. Ali ne bi mogli prepovedati vstopa tisti skupini razgrajčev, ki vedno začne prepri in naposled pretep?

*

Odrasli vse preveč grajajo mladino, ki je „pod zahodnim vplivom“. To so tako imenovani huligani z dolgimi lasmi, ki povzročajo mnoge izgrede. Starši to vsekakor posplošujejo. Res je nekaj takih z dolgimi lasmi in nečisto preteklostjo, vendar ni treba meriti po teh merilih vse mladine. Velika večina mladine je čisto v redu, normalen pojav pa je, da je povsod kaka skupinica, ki pač ne prizna nekaterih človeških norm. Vendar mislim, da bo take mlade ljudi vzelo življenje med zobe in jih spravilo na pravo pot ali pa jih požrlo.

*

Zdi se mi, da odklonilno stališče starejših (ne vseh) do vsega, kar mladi delamo in mislimo, povzroča naše zavestno odmičanje od tistega, kar počno oni. Zato najbrž pride do malikovanja idolov ipd.

Največkrat profesorji od nas preveč zahtevajo. Ne razumejo, da se ne učimo le za njihov predmet, ampak tudi za druge, vendar profesorji vedno rečejo: Saj imate samo učenje. Nihče pa ne pomisli, da imamo pet dni v tednu po šest ur pouka in enkrat devet. Če dijak nekaj pove, kar profesorju ni všeč, ga ima že na „piki“. Zato smo najraje tiho, vsaj večina. Poleg tega je v šoli zoprno tudi to, da te součenci zaničujejo, če se učiš doma in te imajo za „piflarja“. Zato ti je zoprno, če kaj znaš. Tóda, ko dobiš dobro oceno, se večina zmrduje: „Jasno, da je dobil dober red, saj se samo pifla in nikamor ne gre!“ Nihče pa ne pomisli, da moraš doma delati (ti učenci tega ne vedo, ker imajo doma služkinje) in da se šele potem lahko učiš.

*

V šoli smo sovražno razpoloženi do profesorjev, ne razumejo nas in mi ne razumemo njih... z zafrkavanjem o dolgih laseh, ozkih hlačah in namazanih očeh me bodo našli poti do nas. Z bolj vedrim obnašanjem in hrabrenjem bi vsaj pri meni več dosegli.

Moj osebni problem so materialna sredstva. V Operi ali v Drami se ne počutim najboljše v vedno isti obleki. Sicer je res, da bi moral biti človek zadovoljen z majhnim, vendar pa je spet treba upoštevati, da si vsak želi iti s časom v korak. Slabo se počutim v družbi prijateljev, ki imajo veliko

oblek in poleg tega še denar, da si lahko kupijo karkoli. Tako raje ostajam doma. Toda to me ubija. Mislim, kako se moje prijateljice zabavajo in nehote se razjokam. Zakaj ne dobim štipendije?

*

Moje vrstnice se hodijo pozimi smučati, ampak vsaka mora imeti tip-top opremo, če jo nima, jo je sram in ostane raje doma. To se mi zdi neumno, ker ni glavna stvar v tem, kakšen pulover imaš, ampak kako se smučaš.

*

Rada bi nekomu povedala, da živijo ljudje nekje zelo bedno. To nekje je „ljubljska Sibirija“. Saj se me pravzaprav ne tiče, saj sploh ne poznam dobro njihovih razmer in ne vem, zakaj tam živijo. Živijo pa zelo, zelo bedno. Ko sem šla prvič mimo skupine tistih „hiš“, sem pomislila: Poglej no, od kod je tu toliko starega materiala, od kod toliko lepenke, zbitih črnih desk... Pa sem videla, da visi perilo pred vsako teh pasjih ut. Nasproti meni se je pripodil otrok. Bile so tako velike njegove oči, bil je tako umazan. Pogledala sem proč, proti Viču, kjer je stala vrsta lepih, sončnih stanovanjskih zgradb in še dalje je segel pogled prav do Rožne doline, kjer stanujem, imam svojo sobo in lepo belo stanovanje, ki je moj dom. Otrok me je gledal in zdelo se mi je, da mi očita, ker sem prišla s tiste strani, kjer stojijo novi bloki. Počutila sem se krivo... (Bo še)

Novice iz Slovenije

Dne 30. aprila t. l. je po dolgi bolezni umrl Franjo Baš, profesor, zgodovinar in muzeolog. Dočakal je 68 let. Kot zgodovinar je obdelal štajerska mesta, kot zgodovinar in etnolog štajersko podeželje, kot arheolog žarno grobišče pod Kalvarijo, kot etnograf savinjsko stavbarstvo, kot gospodarski zgodovinar gospodarski razvoj Maribora po zgraditvi južne železnice itd. Na filozofski fakulteti v Ljubljani je bil prvi predavatelj za muzeologijo. Leta 1963 je stopil v pokoj.

Iz podatkov republiškega Zavoda za statistiko v Ljubljani je razvidno, da v Sloveniji potrošnja vina nazaduje odn. se ne povečuje, medtem, ko potrošnja drugih pijač narašča. Tako se je promet z virom v letu 1960 povzpela na 260.000 hl, v naslednjih letih je pa močno nazadoval. Raven iz leta 1960 je dosegel znova v letu 1965, v letu 1966 je pa znašal 253.000 hl. Medtem, ko prodaja vina ni bila večja kot pred šestimi leti, se je v tem obdobju povečala prodaja piva za 57%, tj. na 235.000 hl, prodaja brezalkoholnih pijač za 66% na 75.400 hl ter prodaja žganja in žganih pijač za 27% na 45.000 hl.

Po podatkih Zveznega sekretariata za notranje zadeve so lani v Jugoslaviji izdali 1.592.000 potnih listov. V Srbiji 554.000, Sloveniji 438.000, Hrvaški

Zgodovinski pomen

Zbornika 1967

Prijatelj v Evropi nam je ob prejemu letošnjega Zbornika Svobodne Slovenije v pismu sporočil o njem tole svoje mnenje:

„Ob naglem pregledu Zbornika sem dobil o njem zelo lep vtis. Zbrana je mnogo gradiva, ki bi sicer šlo v pozabo. Božični zgodovinar delovanja demokratičnih Slovencev bo imel v njem neizčrpen vir; stvari, ki jih je partijska propaganda izkrivila, se bodo ob Zborniku dale spet naravnati in mogoče jim bo spet dati pravo vsebino.“

Prosim Vas, pošljite mi še nekaj izvodov.“

SLOVENC V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Pevski zbor "Gallus" ima v naslednjih tednih sledeče nastope:

Nedelja 21. maja ob 16 v dvorani kolegija San Vicente, Avda. Mosconi 3702, Villa Devoto — na festivalu v korist 2. oddelka bolnice Alvear; ponedeljek 22. maja ob 20 — v dvorani Teatro Presidente Alvear, Corrientes 1659, koncert v ciklusu, ki ga organizira Fondo Nacional de las Artes in Subsecretaría de Cultura de la Nación. — V soboto, 27. maja, je zbor povabljen k sodelovanju na zborovskem festivalu, ki ga pripravlja v dvorani kolegija Ward v Ramos Mejia argentinska podružnica mednarodne organizacije Juventudes Musicales. V nedeljo 28. maja

P. V.

Dr. Lambert Ehrlich

(Ob 25-letnici njegove mučeniške smrti)

Univ. profesor dr. Lambert Ehrlich se je rodil 18. septembra 1878 v Zabnicah. Filozofijo in teologijo je študiral v Innsbrucku, bil posvečen v duhovnika, se izpopolnjeval v Rimu, ter bil leta 1904 promoviran za doktorja bogoslovja. V letih 1920-21 se je specializiral pri R. Marettu na univerzi v Oxfordu za primerjalno veroslovje in etnologijo.

Ko razmišljamo o mnogovrstnem in razgibanem delovanju prof. Ehrlicha, moremo ugotoviti, da je imel vedno en sam namen: biti služabnik božji in storiti vse, da bi v slovenskem zasebnem in javnem življenju vladali božji zakoni, ki so edini trajen temelj miru in reda. Njegova uradno-poklicna življenjska pot: kaplan, stolni vikar, škofijski tajnik, profesor filozofije in apologetike na bogoslovnem učilišču v Celovcu in profesor apologetike in primerjalnega veroslovja na slovenski univerzi v Ljubljani, nam sama na sebi ne pove vsega o njegovem resničnem življenju. Položaj njegovega rojstnega kraja na slovensko-nemško-italijanski meji, napor pri koroških Slovencih, da si ohranijo svojo narodnost, prva svetovna vojna in za Slovence tako usodna mirovna konferenca v Parizu, na kateri je sodeloval, njegovo mesto v središču naporov in lomljenja slovenskega duhovnega življenja v tridesetih letih v Ljubljani, vse to je gradilo pred njega naloge, ki jih je sprejemal kot izraz

386.000, Makedoniji 112.000, Bosni in Hercegovini 89.000 in Črni gori 14.000. Potovanj v inozemstvo brez malega obmejnega prometa je bilo 3.361.000.

V Novem mestu sta tamošnja občinski odbor Soc. zveze delovnega ljudstva in Zavod za produktivnost in izobraževanje kadrov pripravila razna predavanja za podeželje. Obisk na teh predavanjih pa si bil ravno najboljši. „Izjama so samo predavanja, ki obravnava zdravstvo, kmetijstvo, vprašanja družine in verska vprašanja,“ je zapisano v Delu

V Litostroju v Ljubljani so z gotovostjo računali, da bodo v skladu z meddržavno pogodbo o gradnji plovnega in energetskega sistema Djerdap na Donavi od skupno šestih potrebnih turbin izdelali in dobavili tri turbine, medtem, ko bi preostale naročili v Sovjetski zvezi. Direkcija za gradnjo omenjenih objektov Djerdap je pa obvestila Litostroj, da je vse turbine naročila v Sovjetski zvezi. Zaradi tega sta tako Litostroj, kakor gospodarski zbor republiške skupščine protestirala zaradi zapostavljanja domačega podjetja, kateremu je s tem zadan tudi velik udarec na njegovem ugledu, ker je Litostroj v 20 letih svojega obstoja izdelal nad 200 turbin za Jugoslavijo ter okoli 40 za inozemska podjetja.

Umrl so. V Ljubljani: Helena Drčar roj. Moran, Leopoldina Lavrič roj. Grilc, Josip Kariz, Jože Ogorevc. Gračijan Škrk, Albin Jager, Stanko Morž, sodavinar. Frančiška Dovžan roj. Pegan, žena kroj. mojstra, Andrej Golob, v. finančni inšpektor v p., Berta Hrovat roj. Dihl, Gabrijel Terič, zlatomašnik. Župnik v p., Anton Trobac, strojni stavec, Ana Friedl, Amalija Zdouc vdova Belšak roj. Dolničar, Ana Zupan, Helena Skubic roj. Šeme, učiteljica v p. Emilija Božič, vdova po v. poštnem inšpektorju in Franc Stanič, prednik v. fin. kontrole v p. v Mariboru, Pavel Šmid, pos. na Gašpetu. Janez Rant, upok. v Boh. Bistrici, Marija Zupančič v Zg. Slinivci na Dolenjskem, Angela Šter roj. Praprotnik v Sp. Dupljah, Antonija Vaupot, učit. v p. v Slov. Gradcu.

zbor sodeluje pri maši in proslavi 25 letnice smrti dr. Ehrlicha. — V nedeljo 4. junija pri spominski maši in proslavi žrtve revolucije v domovini. — V nedeljo 11. junija pri Telovski procesiji. V zvezi z Galusovim sodelovanjem pri blagoslovitvi Slovenske hiše popravljamo poročilo v toliko, da petja himen skupno z ostalimi zbori ni vodil pevovodja Gallusa dr. J. Savelli, ampak po žrebu med dirigenti sodelujočih zborov g. Stefan Drenšek, pevovodja zbora iz San Justa.

Osebnosti

Poroki. V Slovenski kapeli sta sklenila zakonsko zvezo gđ. dr. Marija Grzetič in dr. José Luis Horacio Au-

Malo je prireditve, ki bi se mogle po svojem obsegu in globini primerjati našemu letnemu romanju k Mariji Pomagaj v Luján. Celo slovenska naselja v Buenos Airesu, okolici in notranjosti se dvignejo v jutru druge nedelje v maju — letos binkošne nedelje — zgrinjajo se proti romarskemu mestu, ki ta dan s prihodom 2.500 in več Slovencev spremeni svoje lice.

V slovenskih družinah je ta dan zaznamovan od najmlajših preko mladih in staršev do deda in babice, ki jima morda moči ne dopuščajo telesnega napore. pa v duhu spremljata romarje ob spominu na tolike brežje poti, ki sta jih obšla v svojem življenju.

Letošnje romanje je poteklo pod vtisom več jubilejev — 1200-letnice sprejema krščanstva, prejema v domačem jeziku od sv. bratov Cirila in Metoda, 50-letnice Marijinega prikazovanja fatimskim pastirkom in tudi — napovedanega, a neizvršenega romanja rojakov doma h Gospe Sveti.

non. Mlači par je poročil med poročno sv. mašo g. direktor msgr. Anton Orehar. V soboto, 13. maja, zvečer sta pa stopila pred oltar v celavi sv. Jakoba v Ha-du arhitekt Jure Vombergar in gđ. Metka Debeljak, absol. kemije. Mlači par je poročil med poročno sv. mašo g. direktor msgr. Anton Orehar, za priči sta pa bila: nevesti, njen oče, dr. Tine Debeljak, ženinu pa njegova mati ga. Marija Vombergar. Mladima paroma ob vstopu v novo življenje iskreno čestitamo. želimo vso srečo ter obilo božjega blagoslova.

Družinska sreča. V družini Marka Kremžarja in njegove žene ge. Pavle roj. Hribovšek se je rodila hčerka. Pri krstu bo dobila ime Pavlina Kristina, za botra pa bosta Aleš in Marica Kralj. Družino Matevža Vodnika in njegove žene ge. Ivica roj. Bečan je prav tako razveselila hčerka. Na ime Vilma Adrijana jo je krstil v Slovenski kapeli g. direktor msgr. Orehar, za priči sta pa bila Marjan Bečan in Slavka Vodnik. Srečnima družinama naše iskrene čestitke!

CASTELAR

4. družinska nedelja na Pristavi

Na nedeljo, 30. aprila, je pristavski odbor v četrti povabil okoliške družine, da jo prežive skupaj. Najprej pri družinski maši in ob hčerki duhovnega očeta moranske skupnosti g. M. Lamovška. Potem v razpravljanju misijonarja g. F. Sodje in pogovoru staršev o posebno važnem poglavju — spolni vzgoji mladine. Videti g. predavatelja so staršem osvetlili mnoge nejasnosti in postavili vse problem spolne vzgoje na pravo osnovo. Želja vseh navzočih je bila, da bi se ta predavanja in pogovori nadaljevali. G. Pernišek, predsednik pristavškega odbora, ki je sestanek vodil, je zagotovil aktualnost predavanj tudi v naprej kot eno najvažnejših točk, zaradi katerih so bile družinske nedelje zasnovane.

Skrbno pripravljeno kosilo je v prijetni pristavski senci poteklo v toplem družinskem vzdušju.

Vseslovensko romanje v Luján

Medtem, ko so številni slovenski duhovniki spovedovali dolge vrste romarjev že od zgodnjih jutranjih ur, je glavna skupina rojakov napolnila baziliko do 10, ko je vse Slovence pozdravil mercedeški škof msgr. Alojzij Tome. Takoj se je začela romarska sv. maša msgr. Antona Oreharja z zašvalnimi besedami škofu in romarsko pridigo o pravi bratski krščanski ljubezni. o obnovitvi, prenovitvi in pozitivitvi pravega krščanskega in medsebojnega razmerja ter o enem izmed namenov romanja — pozitivitvi in ureditvi slovenskega krščanskega bratstva; ljudsko petje je spremljalo sv. mašo, ki smo ji sledili — prvič v širši javnosti — v popolnoma slovenskem besedilu. Navzoči mercedeški škof je po maši ponovno, ginjen, izrazil priznanje Slovincem za vzorno sodelovanje pri maši ter množično udeležbo pri sv. obhajilu in prosil, da zopeto znova.

Po dvehurnem opoldanskem odmoru se je ob 2 začela popoldanska pobožnost z govorom g. J. Jeretine C. M. o Mari-

MIRAMAR

Letošnje leto je bila kopalna sezona zelo lepa. Vsako leto je več letoviščarjev. Vidimo, da imajo tudi Slovenci kaj pod palcem. Seveda morajo biti pametni, ker drugače jih kasino kaj kmalu požene nazaj v Buenos Aires. Tudi dosti Slovencev je tu že kupilo zemljišča. Nekateri so si tudi že postavili hiše.

Letos je bila pri nas na letovanju tudi skupina deklet. Svoje počitnice so preživele pod sotori. Ob večerih se je razlegala slovenska pesem. Imeli smo občutek, da smo nekje v Sloveniji.

Letos nas je obiskal tudi g. dr. Alojzij Stare. Škoda, da je bil med nami samo en dan. Obiskal je v naglici večino družin. Med nami je bilo letos tudi več predsednikov slovenskih domov s področja Vel. Buenos Airesa ter organizacij. Ob koncu sezone je prišel tudi g. dr. Tine Debeljak z gospo. Pri nas v domu je imel nad vse zanimivo predavanje o slovenski zastavi in himni, za kar smo mu bili zelo hvaležni.

Sedaj je pri nas zopet mirno in smo znova začeli jensko in zimsko življenje. Toda spimo ne. Kot v prejšnjih letih deluje še vedno slovenski šolski tečaj Janeza Trdine. Ker nimamo poklicnih učiteljev, se menjamo. Letos n. pr. poučujejo g. Albin Koman iz Mar del Plate enkrat na mesec, gg. Japelj Tone in Lojze Trpin ter ga. Nežka Trpin vsako nedeljo. Iz Mar del Plate pride vsako nedeljo poučevati petje g. Slavko Tršinar. Vodi pri nas tudi naš pevski zbor ter nas uči lepe slovenske in argentinske pesmi. Pripravljamo že tudi proslavo v počastitev slovenskih žrtve in junakov ter družabno prireditev s kolinami.

Lepe pozdrave od Slovencev v Miramaru! L. T.

Vsak teden ena

TAM NA VRTNI GREDI...

Tam na vrtni gredi raste rožmarin, pridi ob slovesu, dam ti ga v spomin. Na srce ga deni, čuvaj ga skrbno; morda kdaj ob njem ti rosno bo pko. Rožmarin povzeli, z njim spomin bo vzeti; tudi ti boš nosil v srcu veli cvet.

Ko odhajaš v daljnji in neznani svet, naj povsod te spremlja rožmarinov cvet,

vzbujaj naj spomine, polne nežnosti, sreče in radosti, zlahtnih mladih dni. Vedno drag ti bodi cvet podan v spomin,

saj zato utrgan bil je rožmarin.

jini in naši kreposti vere, nakar se je razvila iz bazilike po sončnem trgu romarska procesija s križem, zastavami, šolsko mladino, fanti in možmi. narodnimi nošami, kipom lujanske Marije — ki so jo nosili Rožmanovi gojenci, podo do brezjanske Matere božje na ramah fantov v narodnih nošah, ki so jim sledili duhovščina, redovnice, dekleta in žene. Pobožnost petih litanij z blagoslovom, kakor tudi procesijo, je vodil msgr. Anton Orehar v spremstvu slovenskih duhovnikov. Ob darovanju so vsi romarji prejeli podobice fatimske Marije v spomin in opomin na vse dobre namene, da bi jih vršili do prihodnjega romanja in še dalje.

Čestitka

koroških Slovencev

Dr. Pavle Zablatnik in Nužej Tolmajer, predsednik in tajnik Krščanske kulturne zveze v Celovcu sta ob blagoslovitvi Slovenske hiše v Buenos Airesu poslala naslednje voščilo:

„Dragi rojaki in rojakinje!

V imenu krščanskega čutečih in zavednih koroških Slovencev iz domovine, kjer teče reka Zilja, Drava, kjer je Rož, kjer so Gure in kjer je Podjuna, iz naše osrednje hiše, hiše Družbe sv. Mohorja v Celovcu

Vam ob slovesnosti blagoslovitve Vaše osrednje hiše v Velikem Buenos Airesu priskrbeno čestitamo in Vas ob tej priložnosti pozdravljamo vse, ki ste se tega slavlja udeležili.

Želimo Vam, da bi Vaša osrednja hiša v polno služila svojemu namenu, da bi bila pogosto zbirališče tako starejših, ki ste mnogi šli iz domovine v svet preko Koroške, pa tudi Vaše mladine. Posebno ta naj dobiva v prostorih Vašega kulturnega in verskega središča smernice in navdušenja za katoliške in slovenske ideale, da bo naš narod častno predstavljal v svetu.

Te dni toliko slovenskih src roma h Gospe Sveti. Naših in Vaših prednikov pokristjanjenja 1200 let boste Vi, ki ne morete poromati k naši prvi Marijini cerkvi, proslavili vseno na čudovit način: s slovesno prošnjo Vsemogočnemu, naj blagoslovi Vaše središče. Eog daj mnogo uspeha Vašim naporom in Bog naj vam poplača vse, kar na kateri koli način storite za nas Koroške Slovence pod Avstrijo.“

Ljubljanska doba

Leta 1922 je prišel prof. Ehrlich v Ljubljano, središče naroda, ki je po dolgih stoletjih postal svoboden in si hotel čimprej zgraditi vse ustanove, ki so za zrel evropski narod potrebne. Slovensko duhovno življenje se je razmahnilo in novi evropski duhovni tokovi, ki so pljuskali v njegovo sredino, so mu dali razgibano aktualnost.

Prvo desetletje življenja v Ljubljani je bogato na znanstvenem in misijonskem delu. Pisal je razprave iz apologetike, prazgodovine, misijonologije in o kulturi ter verstvih primitivnih narodov. Kmalu je prevzel tudi vodstvo misijonskega dela. Leta 1923 je pripravil in vodil misijonski pododsek na V. katoliškem shodu v Ljubljani. Naslednje leto je postal voditelj „Unio cleri“ — misijonske družbe za duhovnike in generalni tajnik „Društva za širjenje vere“. Na univerzi je začel s predavanji iz misijonologije, vodil misijonske krožke, počitniške tečaje za bogoslovce in akademike. V Ljubljani je odprl misijonsko pisarno, organiziral potujočo misijonsko razstavo, leta 1933 je pripravil na ljubljanskem vselejmu misijonsko-etnografsko razstavo, vpeljal je misijonsko nedeljo in napisal nešteto strokovnih in poljudnih člankov o misijonstvu. Poudarjal je, da z delom za misijone Slovenci ne izpolnjujemo samo svoje krščanske dolžnosti, ampak se z njim kot narodi uveljavljamo tudi v Cerkvi, torej v mednarodnem katoliškem svetu, ki naj nam da potrdilo o naši narodni polnoletnosti. (Bo še)

1 pa kot zastopnika slovenske koroške duhovščine udeležila skupnega misijonskega sestanka v Ljubljani.

Nadaljeval je svetlo tradicijo velikih koroških duhovnikov in narodnih buditeljev. V skrb, da bi imeli koroški Slovenci marodno zavedno izobraženstvo, je zbral dijakke na sestankih, počitniških tečajih in zanje ustanovil „Slovenski dijaški dom“ v Celovcu. Organiziral je narodno prosvetno delo, ustanovil „Slovensko krščansko socialno zvezo za Koroško“ in „Slovensko delavsko društvo“ v Podljubelju. Kako spretno je znal družiti dušnopastirsko in narodno delo, kaže opomba dr. J. Regalija — ki je bil tedaj odgovornik v Celovcu —: „Slovenstvo je v Celovcu najbolj reševal v letih pred vojno prof. Ehrlich in sicer z organizacijo služkinj, ki jih je vsako nedeljo popoldne zbral h krščanskemu nauku in nato na društvene sestanke.“ Zaradi narodno-prosvetnega dela so ga nestrpni Nemci in nemščurji napadali, hujskali proti njemu in ga celo tožili na sodišču, kjer ga je sijajno zagovarjal dr. Janko Brejc. Vse to delo mu je že zgodaj prikazalo slovensko narodno problematiko v njeni pravi razsežnosti: Slovence mora pred silnim pritiskom sosedov zavarovati samo pravično urejena Evropa; slovensko vprašanje je samo del evropskega.

Pariška mirovna konferenca

Slovenska deželna vlada v Ljubljani je imenovala leta 1919 prof. Ehrlicha za izvedenca za Koroško pri „Delegaciji SHS pri mirovni konferenci v Parizu“ in kmalu nato še za spremljeval-

ca razmejitvene komisije podpolkovnika Mileasa. Tako je ves čas sodeloval pri dramatični in obupni borbi za slovenske meje. Zbral in predlagal je dokumentarno gradivo, iskal je zveze in zagovornike med uglednimi tujimi diplomati (pridobil si je n. pr. prijateljstvo A. Tardieua — predsednika teritorialne komisije mirovne konference) in dajal domiselne pobude (n. pr. za nenaden obisk škofa dr. Jegliča in slovenskih politikov pri predsedniku Wilsonu). Ves čas konference je vse vestno zapisoval, zbral in hranil gradivo in pozneje napisal knjigo o Slovincih na mirovni konferenci, ki pa žal še do danes ni izšla.

V „Zborniku Svobodne Slovenije“ za l. 1956 je ugotovil dr. Kuhar, da bi bila v Parizu borba za naše meje vse bolj uspešna, če bi deželna vlada v Ljubljani in naša delegacija v Parizu vedeli, da je bila Milesova razmejitvena komisija iz mednarodno-pravnega stališča ilegalna, ker je bila poslana na Koroško brez odobritve ameriške vlade in proti določbam mirovne pogodbe. Nasloniti bi se morali samo na francosko vojsko pod poveljstvom maršala Francheta d'Esperaya, ki nam je bila naklonjena in ki edina je imela pravico odločati na našem ozemlju.

Iz mirovne konference je odšel prof. Ehrlich bogatejši za spoznanje, da svet Slovencev in slovenskega vprašanja ne pozna in se zanj ne zanima, ker nas ne pozna, ker se mu še nikdar nismo predstavili s svojim lastnim imenom, ker nismo imeli svoje diplomacije in zato tudi ne potrebnih mednarodnih izkušenj in zvez.

Goriška in Primorska

Ob proračunski debati v goriškem pokrajinskem svetu.

V goriškem pokrajinskem svetu so 21. aprila zaključili živahno debato o proračunu goriške pokrajine za tekoče leto. Med mnogimi svetovalci strank je v debato posegel s kritičnimi pripombami tudi predstavnik Slovenske demokratske zveze prof. dr. Martin Kraner. Sprožil je tudi vprašanje zaščite slovenske manjšine in je povedal, da so nekaj imeli Slovenci na tem ozemlju polno pravico rabe svojega materinega jezika v vseh javnih uradih. Danes tega nimajo več, ker se ni popravljena krivica, ki jo je naredil fašizem z ukinitvijo rabe slovenskega jezika v uradih. Mladi slovenski inteligenti imajo pravico do svoje srednje šole pa tudi do zaposlitve. Zato mora biti v vsakem uradu uradnik, ki obvlada popolnoma slovenščino.

Zahteval je tudi rešitev problema dvojezičnih napisov krajev ter opomnil, da obstojajo nekateri zavodi, kjer bi morala biti dovoljena raba slovenskega jezika. Gluhonemni so ustanovili slovenski duhovniki (Valentin Stanič in drugi), pa je v njej še vedno prepovedana slovenščina, odkar jo je zatrl fašizem. Pohvalil pa je upravo, da je zgradila nekaj lepih modernih šol, vendar delo še ni končano, ker je treba vse prostore primerno opremiti.

Beneški Slovenci in kongres Federalistične zveze evropskim manjšin

Lani 19. oktobra so Beneški Slovenci podpisali v Čedadu spomenico, ki opisuje žalostno stanje Slovencev v Benečiji in prikazuje ves razvoj od priključitve Italiji leta 1866. Spomenico so izročili predsedniku italijanske republike Saragatu in ga prosili, naj kot borec za demokracijo, kot vrhovni čuvár ustave pripomore, da bodo Slovenci v Benečiji dobili svoje narodnostne pravice.

Teden dni kasneje so v Gorici vsi zastopniki slovenskih kulturnih in prosvetnih organizacij dežele Furlanije-Juljske krajine podprli zahteve Beneških Slovencev.

Spomenico Beneških Slovencev in izjavo slovenskih organizacij bodo letos obravnavali na Kongresu Federalistične zveze evropskih manjšin, ki bo od 20. do 22. maja v Abenra na Danskem.

OBVESTILA

Sobota, 20. maja:

V Slovenski hiši ob 7 zvečer I. kulturni večer SKA s predavanjem R. Jurčeca: Majniška deklaracija in naš čas.

V Slovenskem domu v San Martinu ob pol 9 prosvetni večer s predavanjem g. dr. Mirka Gogala o masonih.

Na pristavi ob 15.30 sestanek mladostnikov iz Castelarja in okolice.

Nedelja, 21. maja:

V Slovenskem domu v Carapachay proslava 7. obletnice ustanovitve doma

zdržena s proslavo 50-letnice Majniške deklaracije.

V našem domu v San Justu po slovenski maši predavanje g. Franca Sodje o vzgoji otrok. Vabljeni starši in odrasla mladina.

Na istem mestu tudi sestanek Deklariškega odbora.

Četrtek, 25. maja:

Naš dom, San Justo. Proslava 50-letnice Majniške deklaracije ob 16. Govori dr. Tine Debeljak.

Izlet SKAD-a. Zbirališče pri cerkvi „Gran Eucaristia“, Sta. Fe 4320 (Pza. Italia) pred mašo ob 9.

Izredno važen članski sestanek bo po sv. maši v Slomškovem domu.

Petek, 26. maja:

V Slovenski hiši ob 19.30 sestanek Slov. kat. akad. starešinstva.

Sobota, 27. maja:

V Slomškovem domu ob 8 zvečer zabavni večer.

V Slovenskem domu v Slovenski vasi ob 19.30 predavanje g. dr. F. Zaklja o Baragovem mistijonu.

V Slovenski hiši ob 19 sestanek SKAD s predavanjem Tineta Debeljaka o temi: Neskončno veliko in neskončno majhno v naravi. Vabljeni člani in prijatelji.

Nedelja, 28. maja:

V Slovenski hiši ob 9.30 sv. maša s spominsko proslavo ob 25-letnici mučeniške smrti univ. prof. dr. Lamberta Ehrlicha.

V našem domu lovska veselica.

Sobota, 3. junija:

V Slovenski hiši ob 18.30 sestanek staršev dijakov srednješolskega tečaja.

Nedelja, 4. junija:

Spominska proslava.

SLOVENSKI DOM CARAPACHAY

priredi v nedeljo, 21. maja 1967

7. obletnico

ustanovitve doma

zdrženo s proslavo

50-letnice Majniške deklaracije

Spored:

9.30 začetek tekmovanja v balinanju med Lanusom, San Martinom in Carapachayem; tekmovanje v odbojki Morón, San Martín, Carapachay

11.15 dviganje zastav

11.30 sv. maša

13.00 kosilo

14.00 nadaljevanje tekmovanja

15.30 kulturni del z govorom tajnika NO g. Miloša Stareta

17.00 družabni del prireditve s sodelovanjem orkestra Planika-Edelweiss.

Društvo Slovenska vas vabi vse svoje članstvo, naj se v čim večjem številu udeleži skupne spominske proslave, ki bo v nedeljo, 4. junija v Slovenski hiši na Ramón Falcón. Namesto vsakoletne krajevné proslave, naj se vsi člani udeležijo svete maše, ki se bo darovala v spomin našim dragim padlim, na prvi petek v mesecu juniju ob 19.30 v cerkvi Marije Kraljice. Med sveto mašo bo nabirka za Vincencijevo konferenco.

Do konca meseca še lahko naročite
novo Gallusovo ploščo
(LP 30 cm)

IZBOR NABOŽNIH PESMI

po ceni 1.200.— pesov

Predplačila pri vseh članih zbora

lovsko veselico

28. maja 1967
v novi dvorani

Sodeluje orkester
Edelweiss
Naš dom

SLOVENSKI DOM V SAN MARTINU
vabi rojake in rojakinje na

I. prosvetni večer

ki bo v soboto, 20. maja, točno ob pol devetih zvečer. Predaval bo g. dr. Mirko Gogala „o masonih in njihovi organizaciji“. Pred in po sestanku na razpolago golaž.

II. Tekmo v balinanju

med moštvi slovenskih domov, ki bo v soboto, 3. junija, ob 7 zvečer.

Prijave sprejema predsednik doma g. Dimnik (telefon 750-5469). Na razpolago bo telečja pečenka.

NAŠ DOM V SAN JUSTU

25. maja ob 16

proslava 50-letnice Majniške deklaracije

Govori dr. Tine Debeljak

Alenka Augustinčič

Obstetrica mat. prof. 4402
Diplomirana babica

Petletna praksa v bolnišnici Fernández, delujoča v sanatoriju San José instrumentarka kirurški oddelki otroškega oddelka bolnišnice Gandolfo

SE PRIPOROČA

za porodno asistenco v sanatorijih v glavnem mestu in v provinci

Vaje za porode brez bolečin in strahu na domu stranke ali v posvetovalnici

Charcas 973, pritličje, dpto. 1
Capital Federal
T. E. 61-7273

vsak torek in četrtek od 14 do 20

Dr. FRANC KNAVS ODVETNIK

Lavalle 1290, p. 12, of. 2, Capital
T. E. 35-2271

Uradne ure od 17—20
Na telefonu tudi dopoldne (10—12)

Lujan, Francia 952

T. E. 735 ali 516

V petek in soboto od 9—13 ure

SPOMINSKA PROSLAVA 25-LETNICE SMRTI PROF. EHRLICHA

Koncelebrirana sv. maša
Slavospev duhovništvu
dve pesmi, zbor „Gallus“
Hvalnica Kraljici Mučencev
Slavnostni govor
Kristus Kralj vseh večnih časov
poje „Gallus“
Polaganje venca pred spomenik
padlim junakom

Častni odbor proslave

Caserman p. Ivan
Duh Tine
Gnidovec dr. Franc
Lenček Lado C.M.
Orehar mons. Anton
Rupnik Vuk
Stare Miloš
Žakelj dr. Filip

Nedelja, 28. maja, t. l. ob 9.30 v dvorani
Slovenske hiše, Ramón L. Falcón 4158

Slomškov dom, v soboto, 27. maja, ob 20 DRUŽABNI VEČER V SLOMŠKOVEM DOMU

Za dobro voljo in postrežbo poskrbljeno
Sodeluje orkester MANHATTAN. Lepo vabljeni!

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare

Redactor: José Kroselj

Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69-9503

Argentina

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad
Intellectual No. 910.387

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1967: za Argentino \$ 1.900.—. Pri pošiljanju po pošti doplačilo \$ 100.—. Za ZDA in Kanado: 12 dolarjev za pošiljanje z letalsko pošto, in 9 dolarjev za pošiljanje z navadno pošto.

JAVNI NOTAR

Francisco Raúl Cascante

Escribano Público

Pta. baja, of. 2

Cangallo 1642 Buenos Aires
T. E. 35-8827

OB PRILIKI GODU

MARIJE POMAGAJ

bo v nedeljo 21. maja ob 11 dopoldne

ROMARSKA SV. MAŠA

in

PRIDIGA

z ljudskim petjem

v cerkvi Marije Pomočnice
v Don Bosco — Ramos Mejía

Sanchez Jalen

Trop brez zvoncev

Povest

Na svetega Lovrenca zjutraj sta Hribarjev Peter in zakupnik lova še debelo uro tihotapila po Shališču. Stisnila sta se že v tretje kritje in čakala in čakala, dokler se niso ptiči nad njima spet brezskrbno preletavali. Lovci je z rahlim dotikom opozoril gosposda, naj pripravi puško. Sam pa je pristisnil na ustnice tupočev list in tiho zapirikal. Oba sta si pazno ogledovala poseko, pa se nič ni ganilo. Petrovo uho je lovilo tudi glasove iz gošče, pa ni hotela počiti niti najmanjša vejica. Pogledal je na uro. Od pivkanja je minilo dvanajst minut. Peter je na list glasno zavekal. Spet sta čakala, pa spet ni bilo nič. Lovci je poklical še tretjič. To pot je zavajal. Upanja pa ni več, da bi se prikazal od kod srnjaka. Vendar je gospoda pridržal na istem mestu še pol ure, da se je ta že vsega naveličal in odmahal z roko, češ da nič ne bo. „Na klic ne bo prišel“, je šepnil Peter. „Se je najbrž že odprskal. Obkolim ga in ga vam potisnem pred cev. Kar počakajte.“ Gosposd je prikipal.

Kakor maček je Peter zginil v goščavo. Niti list ni zašuštel pod njegovo nogo. Lovil je z omočenim prstom veter in v velikem loku prešel globoko v goščavi onkraj poseke, daleč za razkopana križarjeva ležišča. Kakor bi ga bil naročil, je veter potegnil od nje-

ga proti zakupniku. Peter se ni več prikrival. Nerodno kakor neokreten drvar je štokljel proti poseki, se odkaljeval in poslušal, pa puška ni hotela počiti. Tik pred poseko je glasno zažvižgal, da bi morebiti zakupnik ne streljal proti njemu. Veter se je spet sprevrgel in prinesel lovca v nos smrad po mrhovini. Peter je zaslutil, kaj bi utegnilo biti. Zagazil je proti smradu v rdeče cvetoče ciperje in kmalu začel razgaženo jaso, ki jo je obletal val roj muh, hkrati pa že prepoznal srnjakov vamp. „Ti hudič ti“, mu je ušlo glasno.

„Kaj pa je?“ se je oglašil zakupnik.

„Sem pridite pa boste sami videli.“

Peter je bil tako jezen, da je po tihem klet vse Tkalce z Jerco vred.

„Smrdi“, se je oglašil gospod, do pasu gazeč ciperje.

„Pa še kako smrdi. Kakor hudičovo govno. Nekdo naju je prehitel. Muhe že ležejo svoj nagnusni zarod v križarjevo drobovje.“ Peter je z zobmi zaškripal in ni dosti manjkalo da ni od jeze zajokal.

„Se ti kaj zdi, kdo bi utegnil biti?“

Gospod se je manj razburil kakor lovec.

„Zdi, zdi, zdi“, je bruhal Peter.

„Kaj mi pomaga, če se mi zdi, ko mu pa dokazati ne morem. Pa kakor gotovo voham sedaj sredi cvetja ta usmrteni vamp, ga dobim in mu ne priza-

46 nesem, če bi bil moj lastni brat, ki ga nimam.“ In ni se mogel premagati, da bi ne opomnel gospodu: „Drugič pa malo manj govorite.“ Pa se je ustrašil, da je preveč rekel, in je hitro popravi: „Dan ima oči, noč pa ušesa.“

„Kaj misliš, da je naš pogovor takrat kdo poslušal?“

„Bržčas,“ je z razpotegnjenimi usti odgovoril lovec.

„Zavoljo enega srnjaka se Bohinj ne bo podrl.“

„Pa če tudi se, njegovo križasto rogovje le izsledim.“

Zakupnik je bil vesel jeze in od ločnosti svojega lovca. Ponudil je Petru svojo steklenico. Peter je nagnil in odpil dokajšen požirek konjaka.

Še isti dan je Peter spremljal svojega gospoda na Bistrice. Soparno je bilo in razbohoteno gorsko cvetje je omamno dišalo. V Shališču je pa zagatno ogabno smrdel vamp najlepšega srnjaka v Petrovem lovišču.

Klicanje jerebov

V dolini je utihnil kobilar, kukavica se je oglašala še v višavah, z njo vred pa so obmolknili vsi ptiči. Premenjati so pričeli perje. Selivci so se pripravljali na daljni polet v gorke kraje, stalni so se oblačili za zimo. Po širnih goščavah v gorah, pa tudi na Rudnici in Ščavnici za Stranjo in celo v gozdičih po Senožetih so se razleže kide dospelih jerebov. Mladi petelinčki so pričeli fantovati. Oglašali so se drug drugemu, se izzivali in se včasih tudi malo spoprijeli.

Drevje se je pričelo barvati, odpa-

dali so prvi listi, lovci pa so posvetili tu pa tam kakšnemu brezskrbnemu zajcu.

Hreščče so se pomikali krekci za lesniki vedno više. Zjutraj jih je ob posebno polnih grmih kar mrgolelo.

Vogar, ki je bil po pospravljenem senu kakor zapuščen, je spet oživel. Živina se je pasla na porasli otavi. Okrog stanov so krulili prašiči.

Planšarji in planšarice pa so bili manj glasni kakor v visokih planinah.

Hiša Hribarjevega Petra je bila že pokrita. Manjkalo ji je pa še dokaj, preden bi bila godna za vselitev. Petru se kar nič več ni mudilo. Včasih mu je bilo celo žal, da se je lotil lastnega gnezda. Jerčin oče, Boštjan Tkalec, ga je neprestano skrbel. Kaj bo naredil kot zaprisežen lovec, če ga zalogi, da mu bo bolj všeč, če se nastanita v Tkalečevem stanu. Iz tega dostavka je Peter spoznal, da je zakupnik njegove prenapregnene besede, s katerimi mu je bil na poseki v Shališču-

ku počital preveliko zgornost, prav razumel, pa se takrat ni hotel izdati. Sedaj pa kakor s prstom kaže, da je srnjaka s križastim rogovjem ustrelil oče njegove neveste.

Profesor Novak je prišel prej, kakor je bilo domenjeno. V kočiji sta se pripeljala z Venceljnom na Žmitkovo dvorišče. Resa ju je obljala. Ko je prepoznal Venceljna, ga je postalo sram. Povesil je rep in hotel oditi. Pa je s kočije poskočila bela mehkodlaka psica s črnimi lisami. Približal se ji je in se ji poskušal dobrikati. Še zmenila se ni zanj. Za psico je prikobacal stari znanec Rese, kratkonogi črt. Resa bi se bil rad poigral z njim, pa se je tudi črt držal nekam gosposko.

Dasi je bilo že dokaj čez poldne, si je Peter kuhal šele južino. Zamudil se je bil pri hiši. Prislulni je in prepoznal Hrubečkov glas. Odstavil je mleko, da mu ni prekipeli, in pohitel po stopnicah navzdol. Vencelj ga je seznanil z gospodom profesorjem po nemško, sama med sabo sta pa govorila češko. In tikala sta se. Peter se je čutil, da razen pušk in ohlapnih nahrbtnikov nista imela nič drugega s seboj. „Kaj se bo profesor pasel ali kaj, ali pa namerja živeti ob samem mleku. Ne bo dolgo zdržal.“ Njegovo sodbo je pa osramotil Sodja, ki je pripeljal v počasnem koraku za dokaj hitrejšo kočijo poln voz prtiljage. „Oho,“ je popravil Peter svoje prejšnje mnenje: „Nič mu ne bo manjkalo in meni ne bo treba vsak dan sproti donošati prehrane iz doline.“

(Bo še)